

OPONENTSKÝ POSUDEK

Věra Pastuchová, Anna Macková – umělkyně, partnerka, rebelka. Magisterská diplomová práce, Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice, 2018, 146 s.

Studentka Věra Pastuchová si pro svou diplomovou práci vybrala velmi zajímavé a dosud neprobádané téma – jejím cílem bylo vytvořit biografii malířky Anny Mackové v kontextu jejích životních osudů, umělecké tvorby i soužití s životním partnerem Josefem Váchalem.

Předkládaná diplomová práce je založena na kvalitní heuristické základně – autorka využila především prameny osobní povahy (zejména deníky Anny Mackové uložené v jejím osobním fondu v Památníku národního písemnictví, dále její korespondenci a rovněž korespondenci a deníky Josefa Váchala). Shromáždila rovněž další prameny, z kterých čerpala: Matriky a jiné evidenční prameny, dobové dokumenty vztahující se k dílu Anny Mackové. Rozsah pramenné základny svědčí o autorčině pečlivé a důkladné práci. Rovněž sekundární literaturu, již využila, dokládá dobrou orientaci v tématu, které si zvolila.

Práce má zajímavou a logicky členěnou strukturu, která autorce umožnila představit jednoduchým způsobem životní osudy sledované umělkyně a zohlednit přitom různé aspekty její osobnosti. Po stručně ale výstižně napsaném úvodu (s. 9–13), v němž autorka představila sledované téma, shrnula pramennou základnu i dosavadní sekundární literaturu a nastínila cíl předkládané diplomové práce, následuje kapitola (s. 14–23) zaměřená na problematiku ženského umění na přelomu 19. a 20. století a v první polovině 20. století, tedy v době, do níž spadá i působení Anny Mackové. Tvoří logický prolog k sedmi dalším kapitolám, které se již dotýkají přímo osobnosti sledované umělkyně.

Nejprve se autorka zaměřila na Josefa Váchala a představila jeho dětství, mládí a začátek kariéry (s. 24–29). Poté představila stejnou životní epochu Anny Mackové (s. 30–62). Obě kapitoly jsou zajímavě zpracované a zejména v případě té druhé se díky využití pramenů osobní povahy můžeme seznámit s celou řadou nových informací a detailů. Následuje kapitola nazvaná *Partnerka Josefa Váchala* (s. 63–72). Jak název napovídá, mapuje období života, které už Anna Macková strávila po boku známého umělce. Autorka se v ní zaměřila především na samotné soužití, které bylo pro umělkyni v mnohém problematické, ba zatěžující. V následující kapitole (s. 73–82) je Anna Macková zachycena v kontextu svých přátelských vazeb, které zahrnovaly především (ale nejenom) některé umělkyně činné v Klubu výtvarných umělkyň a další známé i neznámé osobnosti. Na dalších stranách (s. 83–87) jsou představeny „záliby i strasti“ Anny Mackové a posléze její život „v kontextu politických událostí“ (s. 88–104). V nich autorka opustila témata týkající se a související s uměleckou tvorbou, kterým se předtím převážně věnovala, a zaměřila se více na život umělkyně v širších souvislostech každodenního života, společenského vývoje a veřejného dění. Díky jejich zařazení je práce jako celek zajímavou a mnohavrstevnou biografií. V poslední kapitole (s. 105) pak autorka už jen velmi stručně shrnula závěr života Anny Mackové. Celou práci pak uzavírá slušně napsaný závěr (s. 106–108).

Práci vhodně doplňuje obrazová příloha s reprodukcemi fotografií Anny Mackové a osob kolem ní a rovněž reprodukce vybraných děl. Dále jsou přiloženy tabulky se soupisem deníků Anny Mackové a jejich výstav.

Je škoda, že autorka zůstala v bezpečném prostoru vymezeném biografickým přístupem. Pokud by se odvážila z něj vykročit, mohla přinést mnohá zajímavá fakta týkající se např. možnosti věnovat se kariéře u svobodné a vdané ženy (možnost komparace s osudy jiných výtvarnic se zde přímo nabízí), nebo v rámci uměleckého soužití s mužem-výtvarníkem a bez něj. Zajímavé by bylo rovněž postihnout vnímání umělecké tvorby žen ze strany veřejnosti a možnosti její realizace – z textu předkládané práce (a nejenom z něj) vyplývá, že byla do jisté míry stále vnímána jako něco specifického v porovnání s díly malířů-mužů. Těchto otázek se autorka v textu občas dotýká, ale přímo se jimi nezabývá. Nicméně budu-li práci hodnotit v rámci zvoleného přístupu, nemám jí téměř co vytknout. Snad jen několik formálních drobností: Bývá zvykem číslovat strany až od první strany úvodu (tj. úvod by měl začínat na straně 1). Na s. 23 autorka vysvětluje zkratku KVV (Kruh výtvarných umělkyní), ačkoli ji už dříve použila. V textu se ojediněle objevují formulační neobratnosti, v některých případech způsobené přejímáním obrátů z pramene, např. na s. 64 je to výraz „*Němec židovské národnosti*“.

Předkládaná diplomová práce je kvalitně zpracovaná. Považuji ji za přínosný odborný text, který pomůže zaplnit dosud neprobádanou oblast dějin českého výtvarného umění. Splňuje nároky kladené na diplomové práce, a proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji známkou **v ý b o r n ě**.

Pardubice, 10. srpna 2018

Jana Stráníková